

Стај Редакције и Админ.
Космајска ул. бр. 22.
www.npr.rs

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Неплаћена се писма не пријемају. — Рукописи се не вршеју.

Писма, рукописе, новац и све остале што се односи на лист, слати власништву листа.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВ. 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1692

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Приплати за Србију
на пошти:
на годину . . . Дни 12. —
шест месеци . . . 5. —
три месеца . . . 3. —
један месец . . . 1. —

Приплати за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дни 30. —
шест месеци . . . 15. —
три месеца . . . 750

Окупација Турн-Северина

Аустрија је готова да нападне Румунију без објаве рата.

БУКУРЕШТ, 6. фебруара

Иако је румунска влада у неколико махова изјавила да ће остати неутрална, ипак у Аустрији чине припреме на румунској граници. По једној шифрираној депеши Аустрија је у Оршави сконцентрисала 100.000 војника, много пољске артилерије и неколико хаубица. У румунским војним круговима верују да је Аустрија намерна да учини упад у Румунију и без објаве рата. Као прва тачка аустријских операција имао би да буде Турн-Северин, јер би на тај начин Румунија била одвојена од Србије и не би могла да прима муницију, а Бугарска је зајмом, закљученим у Берлину везана и за Беч и не би муницију пропуштала.

Аустрија и Угарска

Конфликт због забране извоза ране из Угарске. — Независност у Угарској.

— Допис „Стражи“ —

БУКУРЕШТ, 5. фебр.

Путница и бегунци који долазе из суседне монархије претичу да су односи између Угарске и Аустрије веома затежнати иако шеф пештанске владе, граф Стеван Тиса, јако прижељкује за столицом министра иностраних дела. Затежнатост је прво почела на политичком пољу, прењела се и на економско поље и као круна те затежнатости дошла је посната наредба пештанске владе:

Забрана извоза хране за Аустрију!

Између Аустрије и Угарске није никада владала хармонија. Пешта је увек попреко гледала на Беч, који је водио спољну политику двојне монархије. Мађарска, која је до сада дала толико значајних људи двојној монархији као што су били Фрања Дезак, Јулије Андраши, стари Тиса, Коломан Селити. при жељи и вала је да и у спољним питањима важи и њена реч. У

јах „хазефијских“ листова ликовали због „успеха“. И тако се брба између Беча и Пеште коју су Мађари називали борбом за права Угарске, водила дуго година, и трошила снаге најбољих синова узалуд. У тој борби узимали су учешћа и наши саплеменци и наравно под снажном струјом мађарских политичара и они су презали своје народносне тјелове у службу Мађарске. И онога дана када је д-р Милетић, вођа српске напредне омладине покушао да се еманципије од овог права, пештанска га је влада оптужила за издајство. И тек онда када је био душевно сломљен полиција га је пустила из затвора Његовим трагом ишли су и други народни посланици, који су у борби за против Беча гледали млађе сламе у лупо, и који су покушали да у ову борбу премесу на економско поље: где би много више користили Угарској, а тиме и народностима под кружном Св. Саве.

Јон.

— Свршиће се —

Платплата на „Стражу“
стаја један динар просечно

ПРЕД НОВОМ ВОЈНОМ

Грчко-турски конфликт

Пред ратом

— Опасност да између Турске и Грчке дође до сукоба све више се шири —

БУКУРЕШТ, 6. фебруара. — Нагло напуштање Цариграда од стране грчког посланика као и одлазак Галиб Кемал беја, турског посланика из Атине, изазвао је у овдашњим званичним круговима узбуђење, и верује се да је мирно решење после овога немогуће! —

Уз Споразум

— Против Немачке и Аустрије —

РИМ, 6. фебруара. — У овдашњим званичним круговима говори се да је пре напуштања Цариграда Панас посетио посланике сила из Савеза и молио их да се заузму за правдане жеље Грче. Како није добио задовољавајући одговор Панас је напустио Цариград и преко Дедеагача отпутовао у Солун. Услед одбијања Савеза да се заузме за Грчу, овдашњи званични кругови мисле да ће Гочка прићи отворено уз Споразум.

За мир

— Виљем покушава да изравна неспоразум —

БУКУРЕШТ, 6. фебруара. — Говори се у политичким круговима, да је одмах по напуштању Цариграда од стране грчког посланика,

између немачке амбасаде и цара Виљема изменјано неколико десетак, и да је по одговору из Берлина барон Вангенхайм немачки амбасадор посетио Везира и са њиме имао конференцију. Одмах после ове конференције велики је Везир послao свога секретара у посланство грчко.

Панас осумњичен

— Амбасадори Немачке и Аустрије осумњичили Панаса да је шпијун Споразума —

— Наш извештај —

АТИНА, 6. фебруара. — У овдашње званичне кругове овладало је сило негодовање против Немачке и Аустрије услед десетак, коју је послao грчки отправник послова у Цариграду. У својој десети отправницији јавља да је сазнао из повериљивих извора, да је узрок Панасовом напуштању Цариграда не неиспуњавање грчког захтева због познатог инцидента са грчким војним аташе, већ интриге, које су против посланика повели немачки и аустријски амбасадори.

Порта је била склона да испуни захтеве грчког посланика, али су је амбасадори одвратили од тога, изјављујући да је присуство Панасово у Цариграду опасно по Савезнике, јер је Панас шпијун Споразума.

Грчки посланик у Бечу и Берлину тражили су по налогу атинске владе обавештења по овоме.

Сантјаго

Јрчка хоће рат

— Ратна струја све се више шири —

— Наш извештај —

АТИНА, 6. фебруара. — Сви атински листови доносе оштре чланке против Гурске и њених савезника. Истриге немачког и аустријског амбасадора против Панаса изазвале су огромно нерасположење и сва штампа једнодушно тражи да Грчка објави рат Турској. Једна угледна личност изјавила ми је, да грчке финансије одлично стоје, и да је Грчка у сваком погледу спремна да уђе у акцију.

Сантјаго

Јрчка флота

— Под пуном паром! —

— Наш извештај —

АТИНА, 6. фебруара. — Министар марије издао је наредбу да све грчке, како ратне, тако и трговачке лађе буду припремне за сваку евентуалност.

Грчка флота стоји у пристаништу укотвљена и под пуном паром чека даље наредбе.

Сантјаго

Панас у Атици

АТИНА, 4. фебруара. — Немачки посланик у Атини данас је оставио Грчку и отпутовао за Бриндизи. Његов заменик очекују кров неколико дана.

— Немачки посланик напушта Атину —

Г. Панас грчки посланик у Цариграду стигао је синоћ овде, на пароброду „Арбанија“. Одмах по свом доласку, Панас је посетио Венизелоса и са њиме веома дуго конфирасао. Сутра ће Панас бити примљен код краља у аудијенцију.

Ник. Кузель:

НОВИ ТЕРМОПИЛИ

Врх кланаца гордих узвишиени ор'о Заклике и прхне својим сури крили.

Док у бездан тавну и поноре неме Почивају тужни, српски Термоли

Сневају о крви, херојству и слави Једне груде људи, што се пале здроби,

Бранећи давовски стопу свете земље,

Коју хорда пође да пали и роби!

Неколико гроба... неколико сенки Растављени, тужни, и без да се стиде

Пријатено шапку о прошlostи скорој О храбости својој и свог Леониде.

А са азур — свода успамтела звезда

Баца топлу зраку преко пустог кланца,

Док лахор наноси уздах новог маја

Преко Термолила, за српског Спартација!

ФЕЉТОН

Ник. Кузель:

Кроз смрт за слободом

И последњи, непобедени вitez са голим усјијним мачем зализио је помосито иза позлаћених брегова, бацајући румени покривач на благу и тиху небеску пучину.

Окупана крвљу и благословеним мирисом босиока и ружа тужила се јадна земља, шиљући свесрдне молбе Богу и судбини за спас своје грешничке душе.

Под правом копреној утишаде природе и благим захладком источног сумрачка, почивала је у даљини непомична гора, сањајући можда о својој старој прошlostи, о давне свенулим украсима и дивном раскошном животу.

Крај старог сеоског пута, пешушио је мали побеснели поток и хитао шумаци и слобоје, као узапајена тичица, кала се пусти из кавеза и ослободи окова.

На великом, грубом камену седела су две младе официра и нешто пријатно разговарала. Један велики пас, са страшим црвеним чељустима и дугим исплаженим језиком, лежећи потрбушке, брктао је од силног умора.

У близини се чуо велики жагор од много разноврсних гласова. То су ћесарски војници на одморишту третирали ратничка питања, и надметали се у оштроумљу и позивању тактике.

— Можемо прошетати мало? рече старији оберлајтнат

— Врло радо!.. дададе млађи, који је и по чину био потчињен своме интимном колеги.

Устадоше. Крај пута су се забринути цбуниви у мртвилу погнули, слушајући монотону песму пстока и његове среће.

Изрази потамнелих лица ових двоје официра добијали су нову чудновату и жалоснују боју.

Благо изветрено чело добијало је мрачне потмурене боре, пуне сете и жалости.

— Овако дивна земља, украдена свим лепотама природе... Звиста тужно! Проговори млађи лајтнат.

— Једини рајска башта по којој се можеш са задовољством и највећом слободом целог живота шетати!.. дададе старији, али се при последњим речима осетио трже, бацајући крадимице ноглед на свога друга.

Лајтнат је само ћутећи ходио и замисљао пред собом гледао. Као да и није чуо речи свега старијег друга, он

Становници су одмах отрчали понова у полицију и позвали је у помоћ, претпостављајући да је кравац из божјазни да се још не нађу крађене ствари код ње, метула их све на једну гомилу и запалила. Као се осећао задах од изгоретине, госпођа је отворила све прозоре од стања да би дим ишчезао.

Одмах је дошао г. Стојановић, ушавши у стан пре гледајући свуда и у ватри да би по изгоретинама ма каквог трага нашао. У једној шерпи пред кућом, лежао је избачен пепео и у том пепелу нађено је у оном згаришту једно парче изгореле сваље, која је по свој прилици остатак изгоретине. То парче је склонило писар као corpus delicti и затим отишао.

Г. ћа Богдановић је болесна. А јуче је долазила у кварт наравно у ципелама г. ће Нешић, која је немајући других, поред својих седам пари, морала да узайми, да би могла да дође до квarta.

Како према одлуци касације, решење о притвору за кривице на војишној зони, доноси војна власт, то је г. ћа још јуче спроведена војној власти. А папагај ће бити предат сопственику.

Буна у Ческој

— Град Ичин (Источна Ческа) сравњен са земљом! — Затвори и вешала раде —

БУКУРЕШТ, 6. фебруар.

Један Чех, која већ неколико година живи овамо, добио је пре неколико дана по једној личности писмо од свога брата из Чешке. У писму брат описује ужасно стање које је завладало од дана мобилизације. У писму се између остalogа каже и ово:

— Овамо, код, нас, влада формална буна. Наш Ичин, наш лепи Ичин сравњен је са земљом, пошто је претходно преко сто душа повешано а безброј их је отерано у затворе. Као узрок овоме власти су навеле, буњење војника да иду у бојну линију. Међутим,

се нечим важнијим, нечим драгоценјим у себи занимао.

— Како је јадан овај народ, ал' ја га не жалим! рече опет оберлајтнат и погледа значајно свога друга.

— Не жалим?!...

Лајтнат обори и даље главу, устручаваше се да што више прозбори, јер је мислио да је и ово сувише.

— Не знам шта ћу речи: дал' да га сажаљевам ил' не? Мислим пак, да би требало жалити онога ко пати, па маби и непријатељ. Је ли тако — имта велиш?

— Непријатељ, зар?.. Лајтнат се уједе за јевик.

— Не!.. Не.. Непријатеља не треба никад жалити! дададе мало после.

— Наравно! И прилике same у ово време то нам најстрожије забрањују, и ко прекорачи, оде му глава у прашину.

Обојица ижаху после тога

Ревизорима

Свима нашим ревизорима, који најдаље до 10. овог месеца не буду исплаћали све обрачуне до краја јануара, одузећемо за навек продају листа.

Заједно са обрачунима морају бити послати и сви не продати бројеви, иначе ће се рачунати као да су и њих продали.

У Женеви у Швајцарској установљена је међународна информациона агенција за ратне заробљенике и интернира на лице. Адреса је ове агенције: Agence internationale de renseignements pour les prisonniers de guerre et les internés. Genève. (Suisse). На основу тач. 4 чл. 11 опште поштанске конвенције, кореспонденција заробљеника или интерниралица предата пошти непосредно или преко његових штампака бироа, ослобођена је плаћања поштанских такса.

Календари за 1915. г.

ИМАО САМ СЛЕДЕЋЕ КАЛЕНДАРЕ:

"Ратни Календар" са следећим заставним садржима: 1) "Отаџбина" од Ђ. Јашчића; 2) "Словенско време"; 3) "Ратни дневник"; 4) "Мачков Камен" од Р. Р.; 5) "Слом прве аустријске офанзиве"; 6) "Богдан брате Завишићу Живко"; од Никца од Ровине; 7) "Новинари у рату" од Момира Милено вића; 8) "Шијро Теклић" од Никца од Ровине; 9) "Рат и Полиција" од Ваља Лазаревића; 10) "Записки виле Па штровке" од Никца од Ровине; 11) "Хоћемо мајци" од Иве Ђилика; 12) "Повратак у Београд" од Момира Милено вића; 13) "Бегство Аустријанаца из Београда" од Д. Ј.; 14) "Полаженик" — Цена — 0·60 п. д. Преподав ација — 0·00 п. д. Комад.

"Народни календар" цена 0·20 п. д. 100 ком. 5. — дин.

"Целни календар" 100 к. 6. — дин.

"Велики зидни календар" — 0·50 п.

д. 100 ком. 5. — дин.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА

Грађе нови — Београд

37 4-5

Извештава ОПАНЧАРЕ да мма на продају већу количину говејих усљенних кожа. Цена умерене. Шаље на повуку када се за исте пошаље капара 10 динара од једне коже.

Баштован и чувар шуме

За „КИЈЕВО“ тражи се баштован који се добро разуме у цвећарству и повтарству, као и подизању и уређењу нових паркова. За исто име је потребан је и чувар шума. За ова места треба се са документима о спреми и способности пријавити настојнику на истом имању, који се ту стално налази.

41,1-3

ЗА НАШЕ РАТИНИКЕ НАЈВОЉИ

КАЛЕНДАР

„СРПСКИ БОРАЦ“ — изјави 1915 год. са абијком срп. нар. песама из српско-аустријског рата и са значајем мена времена и првено одштампаним празничним. Цена: Комад 0·50 дин, Књижарима 100 к. 35. —

Поштарина моја.

Календари се шаљу по примљеној пошт. упутници.

Издавачка књижарска

Е. Ајхштет

Београд

2-3

Чича Панта Костић

Преселио је своју радију од „ВУКА КАРАДИЋА“

КОД „Арапина“

МАКЕДОНСКА УЛ. ЦА

преко целог дана тачи се свеже пиво (чаша 0·20 кригља 0·30 п. п.) велики избор природног пива и српских мезелука.

УСЛУГА БРЗА И ТАЧНА.

5-10

Машинских кајишева

Мушеме — цирада

препоручује стално отворена

КОЖАРСКА ТРГОВИНА

Паје Ђ. Мијатовића

У БЕОГРАДУ

34

4-5

Фабрика Конзерава

У КРАГУЈЕВЦУ

Извештава ОПАНЧАРЕ да мма на продају већу количину говејих усљенних кожа. Цена умерене. Шаље на повуку када се за исте пошаље капара 10 динара од једне коже.

Фабрика Конзерви.

40,1-3

Ратна пошта

Моли се сваки онај ко би шта знао да каже, ако случајно до руке дође о уложној књижици Београдске Задруге на име Пере Костића. У тој уложној књижици била је заложница од два ланца и сата у вредности 180 динара. Број залоге 93069, а заложен је под 9. децембра 1913 године.

Да јави уредништву овог листа где ће добити пристојну награду. Заложница је украћена у нишкој жељезничкој станици са књигом.

Драгомир Сарић, пешад. капетан I кл. XIX кадр. пешад. пук, да се јави Сарићу блатничку поште Београд.

Момир Стамболић, трговски помоћник редов. Дринске Дивизије да се јави Тинки Гојковић Новопазарска улица бр. 16 — Београд.

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА

ИЗ БЕОГРАДА

Жирка Ѓрленбајка

Обреновића улица преко пута „Руског Цара“ у Нишу

прима поручбине печата и интимбиља. Гравира златне и сребрне ствари, израђује бразду и солидно по умереној ценама. На захтев шаље свој илустровани ценовник.

26 7-10

Фабрици Конзерава у Крагујевцу

Част је известити г. г. бачале и потрошаче конзерава да су бачнице откупиле сву израђену овогодишњу конзерву од поврћа и воћа. Једино се још може у фабричком стоваришту добити добар укуван пекmez у бурачници од 200, 100 и 50 кгр. а по ценама 40, 48 и 45 дин. од 100 кгр. Фабрика пресручбине прими на повуку.

Опакочарима препоручује већу количину усљених говејих кожа. За цену и услове обратити се фабрици.

18,2-3

ФАБРИКА КОНЗЕРВИ

Даљња спајачарима — лифераџима

приликом садашње лифераџије опанци за државу, да имамо велику количину говејих кожа, усљених, пребачених и разапетих у свим текијама и то у стварима:

У Београду магацин Југовића улица — усљених и разапетих. Младеновцу магацин код Станице — усљених. Крагујевцу магацин г. Урош Симића — усљених, пребачених и разапетих а и свињски. Јагодину магацин на пијаци — усљених. Крушевцу магацин преко од „Такова“ — усљених и разапетих. Нишу магацин г. Димитрија Агоре — пребачених. Свилајцу магацин на Пијаци — разапетих. Краљеву магацин г. Буњака — разапетих.

ЦЕНЕ СУ УМЕРЕНЕ.

КОЖАРСКА ТРГОВИНА

МИГРИЋА, НОВАКОВИЋА И СТЕФАНОВИЋА

3-15

Црвени Крст

моли за поклоне: новаца, душека, гаћа, чарапе, сламарина, кошуља, јоргана, јастука, поњава, Ђилима, шаренина, пешкира, марама, назувица, опанака, ципела, лапе, агула и посуђа.

Зорка Васић
Будимска ул. бр. 10

Ко зна шта о Никодију Мирчићу, војнику 4 чете 1 батаљона 14. пешадиског пуков 2 позива, који се од 1. децембра прошле године није јавио, моли се да извести његову жену Негосаву Н. Мирчић, из Д. Адровца у ср. морав. окр. нишком.

Александар Шишмановић, јак 8. разр. гимназије, добровољац, нестао је 16. новембра пр. год. у борби на Конатици. Ко шта зна о њему моли се да јави Миливоју Шишмановићу индустрјалцу — Крагујевац, Борочка ул. бр. 1.

Моли се Висарион Николић, студент, који је био до окупације Београду у Београду, да се јави Жарку М. Миљиневићу, студенту, Свилајнац, где се налази.

Другови се разиђоше. На њиховим лицима сијала је радост и блажењство и они су били задовољни, као никад у животу. Велики логорски пас трчао је за својим газдом: оберлајтантом, који се испротивио брату и друга са блаженим изразом враћао остављеним војницима.

Још издалека чуо се њихов жагор и брђање, а доле и спод пута весела монотона песма малог безбрежног потока, који је од радости певао и пенуши.

*
Са јасног свода сијала је златна лука, као дух оног необедног витеза, који је можда некуд, тамо далеко, далеко, пао на олтар своје јадне земље, коју је љубио. Изблидлом крвљу уквашена и напољена, на небесном своду, као на тањиру стајала је његова глава.
Бледа светлост јросута по

Власник Драг. Гргорић, Космајска ул. бр. 22. Платформа — Гргорића ул. бр. 29. Основни уредник Добривој Миладиновић, Зорина ул. 12.

добар и да јави где се ствари налазе или своју адресу, како бих могла своје ствари узети.

Моли се сваки онај ко би што знао да би бачају бачнице откупиле сву израђену овогодишњу конзерву од поврћа и воћа. Једино се још може у фабричком стоваришту добити добар укуван пекmez у бурачници од 200, 100 и 50 кгр. а по ценама 40, 48 и 45 дин. од 100 кгр. Фабрика пресручбине прими на повуку.

Опакочарима препоручује већу количину усљених говејих кожа. За цену и услове обратити се фабрици.

18,2-3

ФАБРИКА КОНЗЕРВИ